

Suorittaessasi koko kurssin tenttiä vastaa tähdillä merkittyihin tehtäviin. Jos suoritat osatenttiä A, ilmoita oletko suorittanut tentin E₁ ja pääntavoit.

TFy-3.124 Fysiikka I (Ke,P,Av)

Osatentti IA

2.9.2000

Merkitse jokaiseen paperiin seuraavat tiedot: nimi, konlutusohjelma, opiskelijanumero, kurssin koodi ja nimi sekä tentin nimi ja päivämäärä. Vastaa jokaiseen tehtävään ja perustele lyhyesti käyttämäsi kaavat. Vakiota ei jaeta.

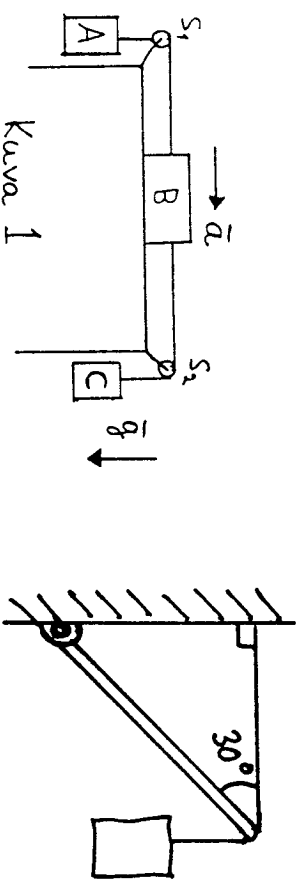
- *1. Jalkapallo-ottelussa maaliavatti potkaise pallon käsistään 35 m/s vauhdilla 60° läntökulmaan vaakasuoraan maahan nähden. Ratausa ylinnäessä pisteessä pallo osuu makupaloja kärkeen määrän tulleeen lokkiin. (Ilmanvastusta ei tarvitse huomioida.)
  - (a) Kuinka suurella vauhdilla pallo liikui osessaan lokkiin?
  - (b) Kuinka korkealla onneton lokki lensi?

- 2. Hiihtokauken liikun ympyräradalla pitkin siten, että sen kulkeema matka s ajan t funktiona saadaan yhtälöstä $s(t) = At^3$, missä $A = 0,50 \text{ m/s}^3$. Laske ympyräradan säde, kun kiihtyvyyden itseisarvo a hetkellä $t = 3,0 \text{ s}$ on 18 m/s^2 .

- *3. Kappaleen A massa on 1,5 kg ja B:n 2,5 kg. Liikekittakerron kappaleen B ja vaakasuoran pinnan välillä on 0,31 (kuva 1). Laske kappaleen C massa tiedosta, jonka mukaan B liikkuu vasemmalla oikealle tasaisella kiihtyvyydellä $6,8 \text{ m/s}^2$. Massat on yhdistetty ohuilla ja venymättömillä langoilta, jotka liikkuvat kitkatonmasi rullien S₁ ja S₂ yli.

- 4. Rataimestari Mörskyn kissa kissa ($m = 5,5 \text{ kg}$) istuu paikallaan olevassa resinassa ($M = 72 \text{ kg}$) ja hyppää siitä radan suuntaan hiiren kimppuun vaakasuoralla lähtönopeudella $5,0 \text{ m/s}$. Resina liikkuu $0,6 \text{ m}$ matkan hyppyn vaikutuksesta. Kuinka suuri on liikekittakerron radan ja pyörän välissä? (Oleta, että lepokitkakerroin on tarpeeksi pieni, jotta sen vaikutusta ei jouduta huomioimaan.)

- *5. Määritä vaijerin jännitys ja nivelessä vallitseva voima kuvan 2 systeeminä. Kuorman ja puomin massat ovat yhtä suuret, 21 kg.

Kuva 2

Suorittaessasi koko kurssin tenttiä vastaa tähdillä merkittyihin tehtäviin. Jos suoritat osatenttiä B, ilmoita oletko suorittanut tentin B ja pääntavoit.

TFy-3.124 Fysiikka I (Ke,P,Av)

Osatentti IB

2.9.2000

Merkitse jokaiseen paperiin seuraavat tiedot: nimi, konlutusohjelma, opiskelijanumero, kurssin koodi ja nimi sekä tentin nimi ja päivämäärä. Vastaa jokaiseen tehtävään ja perustele lyhyesti käyttämäsi kaavat. Vakiota ei jaeta.

- *1. Sylinteri A, jonka massa M on 2,5 kg, pääsee puttaamaan ohuen ja venymättömän langan varassa (kuva 3). Luukumista ei tapahdu. Sylinterin hitausmomentti on $\frac{1}{2}MR^2$, missä R on sylinterin säde. Laske
  - (a) sylinterin massakeskipisteen kiihtyvyyttä ja
  - (b) langassa vallitseva jännitys.

- *2. Ohuen langan päässä oleva massa heilauttelee tasapainoasemansa molemmiin puoliin siten, että heilahduskulmat säilyvät pieninä, jolloin jaksonaika T on $0,11 \text{ s}$. Heiluri ripustetaan hissien kattoon. Laske T , kun hissi on kiihtyvässä liikkeessä (a) ylöspäin, (b) alaspäin siten, että hissien kiihtyvyyttä $a = g/3$.

- *3. Terästangossa vallitsee 81 MPa vetojännitys. Tanko on kiinnitetty tukevasti molemmista päistään ja sen pituus 20°C lämpötilassa on $6,000 \text{ m}$. teräksen pituuden lämpötilakero on $1,2 \cdot 10^{-5} \text{ K}^{-1}$ ja kimmoakero on $2,1 \cdot 10^{11} \text{ Pa}$.
  - (a) Kuinka suuri jännitys tulee tankoon, jos lämpötila laskee arvoon -20°C tangon pituuden püsennättä muuttamaan?
  - (b) Kuinka suuri on jännitys -20°C lämpötilassa, jos tangon kiinnityskohdat lämpötilan laskiessa ovat lähestyneet toisiaan $2,0 \text{ mm}$?

- *4. 600 g vettä, jonka alkulämpötila on 5°C , lämmitetään vakiopainossa (normaali-ilmanpaine) kunnes koko vesimäärä on muuttunut vesihöyryksi.
  - (a) Mikä on systeemin tuotu lämpöenergia? (2p)
  - (b) Kuinka paljon systeemin entropia muuttuu? (4p)

- 5. Määritä työ ideaalikaasun Carnot'n kiertoprosessissa, jossa isotermien välinen lämpötilaero on 120 K ja isotermien laajenemisen tilavuussuhde on 2,0. Kaasua on $4,0 \text{ moolia}$.

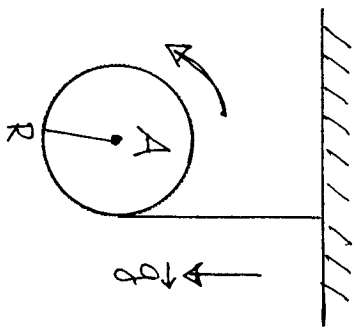
puttaamiskiihtyvyyttä
yhteinen kaasuvakio
veden ominaislämpö
veden höyrytyslämpö

$$g = 9,81 \text{ m/s}^2$$

$$R = 8,314 \text{ J mol}^{-1}\text{K}^{-1}$$

$$c_p = 4,19 \text{ kJ kg}^{-1}\text{K}^{-1}$$

$$L_0 = 2256 \text{ kJ kg}^{-1}$$

Kuva 3